Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200, з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 165. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 1-го ВЕРЕСНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 1, 1982 No. 165. VOL. LXXXIX.

ВІДБУДЕТЬСЯ 37-МА КОНВЕНЦІЯ ОУЄвБЦ

ПАСТОР Г. ВІНС — ГОЛОВНИЙ ПРОМОВЕЦЬ

Філядельфія. — В днях від 3-го до 5-го вересня в Першій українській баптистській церкві у Філядельфії, під адресою — 6000 Лардж вулиці, пастором якої є заслужений баптистський діяч проповідник Ярослав Папроцький, відбуватиметься 37-ма Конвенція Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков у ЗСА. У Конвенції візьмуть участь делегати українських баптистських церков ЗСА та гості з Канади на чолі з головою Українського Баптистського Об'єднання Східньої Канади пастором Іваном Думичем.

Пастор Георгій Вінс

У п'ятницю, о 2-ій годині, після обіду Конвенцію поведуть наради Управи Об'єднання, якими буде проводити пастор Володимир Домашовець, довголітній голова Об'єднання. О годині 7-ій вечора — офіційне відкриття Конвенції з привітанням гостей із різних Церков, місій, союзів, із вступним словом голови Об'єднання, представників молоді, сестрицтва і Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства.

У суботу, від години 9-ої ранку, — ділові наради, на яких делегати вислухають звіти Президії Об'єднання, приймуть накреслені пляни місійної діяльности, затвердять резолюції проти переслідування Церков в Україні та накреслять напрямні діяльности і праці Об'єднання на майбутнє. Після обіду о годині 1:30 — семінар Конвенції на тему „Анатомія духовних житв" у викладі голови Об'єднання пастора Володимира Домашовця; о годині 3-ій — наради Об'єднання молоді, Об'єднання сестрицтва та наради всіх діячів головного ОУЄвБЦ. Увечорі, о годині 7-ій, — окрема програма молоді, на якій промовлятиме пастор Георгій Вінс, голова Закордонного Представництва Ради Церков ЄХБ в Україні та всьому Совєтському Союзі — переслідуваної Церкви Христової за Залізною завісою.

У свято неділю — духовна частина Конвенції. Вранці, від години 10-ої, особливе Богослуження, на якому промовлятимуть пастор Г. Вінс і письменник Іван Барчук. Після обіду Об'єднання сестер влаштовує спеціяльну програму, головним промовцем на якій буде голова Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства пастор Олекса Гарбузюк. У неділю ввечорі, о годині 6-ій — закінчення Конвенції місійним Богослуженням, на якому промовлятимуть пастори Іван Поліщук і Олександер Перехрест.

На всіх Богослуженнях буде співати збірний хор під проводом відомого диригента Івана Ковальзецького і будуть виступати окремі церковні хори.

На Конвенцію запрошені як гості представники різних українських установ, у тому — від УНС д-р Іван Флис, головний предсідник, і пан Іван Олексин, головний предсідник УБС.

Об'єднання Українських Євангельсько - Баптистських Церков відоме із своєї місійної діяльности в багатьох країнах світу, де є українське поселення, з виступів в обороні Віри Христової, прав Церкви, прав людини і національних прав українського народу, який поневолений червоною Москвою. Воно разом із Всеукраїнським Євангельсько-Баптистським Братством передає чотири радіоблаговістя щотижня в Україну, видає свій орган „Післанець Правди", підтримує місіонерів в Південній Америці, Австралії, Західній Европі та мучеників за Віру Христову в Україні. Місійне гасло Конвенції „Гляньте на Господні ниви" буде правити за мотто для промовців і всіх учасників Конвенції.

У Гарварді вшановують Вячеслава Липинського

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — У століття народин Вячеслава Липинського, талановитого історика й соціолога та визначного державного мужа відбудеться в Гарвардському університеті спеціяльна наукова конференція.

Дводенна програма того святочного наукового збору в днях 22-го і 23-го жовтня, складатиметься з трьох сесій, на яких виголосять одинадцять доповідей з коментарями і дискусіями.

Заповідають участь таких науковців: професори — В.Ісаїв, Я.Пеленський, О.Пріцак, І.Рудницький, І.Коропецький, Ф.Сисин, Р.Шполюк, як теж Е.Зиблікевич, д-р А.Мотиль, д-р Л.Білас, докторантка О.Андрієвська та польський вчений — проф. Дзевановскі.

Тематика присвячена Липинському багата й широка. Ось теми декотрих доповідей: „Політичні ідеї Липинського з перспективи нашого часу", „Політична соціологія Липинського", „Шлях Липинського до консерватизму", „Місце Липинського в українській інтелектуальній історії", „Липинський в Гетьманському русі 1920-1931 років" та інші.

Конференцію влаштовують, співпрацюючи зі собою, УНІГУ та Інститут В.Липинського у Філядельфії.

Помер композитор В.К.Шуть

Чикаго, Ілл. (Г.Ч.). — У понеділок, 23-го серпня ц.р., тут несподівано помер композитор Василь Шуть, народжений 1899 року в Золотоноші.

В.Шуть закінчив Київський Музичний Інститут і працював диригентом при вокальних ансамблях України. Під час Другої світової війни виїхав на Захід і переселився до Америки, де тяжкою працею здобував собі хліб, а разом із тим віддано й безкорисно працював для українського громадського життя у Чикаго, як композитор, диригент, учитель гри на фортепіяні та вокального мистецтва.

Покійний написав багато оркестрових фортепіянових творів, у тому числі кілька симфоній, сонат і сонатин, романсів, пісень для дітей і оперет. До кінця свого життя працював на громадській ниві, останньо як диригент хору емеритів при церкві св.Миколая.

Залишив у смутку дружину проф. Марію Шуть з дому Росінську, хореографа, і дальшу родину.

Панахида відбулася в середу, 25-го серпня, а похорон у четвер 26-го серпня.

Появилася нова публікація УНІГУ про Галичину

Кеймбридж, Масс.(ФКУ) — В серії монографій Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ), появився друком новий випуск, 350-сторінкова книжка „Національне будівництво і політика націоналізму". У тому томі — 11 статтей про Галичину в часах панування Австрії.

Центральною темою книжки є формація національних рухів. Особливу увагу присвячено українцям та їхньому відношенню до поляків та жидів. Період австрійського володіння Галичиною був одним, в якому українці формували свою модерну національну ідентичність і творили сильну мережу політичних, громадських та культурно-освітніх інституцій.

Ця збірна праця десяти авторів допоможе читачеві спостерігати яскіпд у глибшій перспективі розвиток українського національного руху та ролю австрійського періоду в історії України. Серед авторів статтей — видатні українські науковці на Заході: Іван Л. Рудницький, Іван-Павло Химка, Марта Богачевська-Хом'як, Павло Р.Магочий та Леонід Рудницький.

Редакторами цієї публікації є професори А.С.Маркович і Ф.Е.Сисин.

Цей новий том, що його розповсюджує теж Гарвардське видавництво,буде особливо важний і корисний для українців молодшого покоління, бо допоможе їм краще зрозуміти видатну ролю Галичини в новіших українських історичних подіях.

Ціна примірника цієї книжки, яку можна замовляти, пишучи до Кеймбриджу на адресу ФКУ — Harvard University, Ukrainian Studies Fund., 1583 Massachusets Ave., Cambridge, Mass. 02138 — 9.50 дол. Для всіх членів ФКУ видання УНІГУ продається з 30-відсотковою знижкою.

Ліві групи в Перу активізуються

Ліма, Перу. — В двох останніх місяцях у Перу групи лівих повстанців Маоїстського забарвлення почали активніше вести свої підривні дії, ставлячи в небезпеку дуже ще молодий демократичний уряд у цій країні Латинської Америки. Викликаючи заколоти, ці ліві сили підривають стабільність у країні і можуть довести до того, що військо змушене буде увести воєнний стан, перебираючи владу, щоб привернути спокій у Ліма, столиці Перу, і в околицях. А це в свою чергу загострить питання порушення „людських прав", і до повстанців та лівих терористів приєднається ще більше всілякого незадоволеного елементу. І так витворюється „заворожене коло" — ліві терористи чинять заколоти, військо розпочинає „наводити порядок", а в ліберальній переважно пресі вільного Заходу зчиняють крик проти „правої диктатури". Тоді прокомуністичні елементи дістають моральну допомогу з закордону із Заходу, а зброю — зі Сходу, для встановлення на чолі держави „демократа" а ля Кастро. Так у світ американська „велика" преса прихильно і захоплено писала про Фіделя Кастро, як про „Робін Гуда Караїбського моря", що дбає про добро „бідних", і, очевидно, він і його американські звеличники запевняли, що він „не марксист"...

У Лондоні померла Інгрід Берґман — незрівнянна артистка

Лондон, Англія. — Велика фільмова артистка, походженням із Скандинавії, Інгрід Берґман померла в своєму домі тут від тяжкої восьмирічної боротьби з недугою рака, в понеділок, 30-го серпня, в 67-му році життя. Загально люблена і шанована, вона протягом своєї фільмової кар'єри дістала поміж багатьма найвищими відзначеннями за її сценічні артистичні креації три „Оскари", що були призначені актрисі за фільми „Газове світло", „Анастасія" і „Вбивство на Орієнт-експресі". Але найбільше завоювала Інгрід Берґман серця кіноаудиторії її виконанням ролі Жанни д'Арк у фільмі „Орлеанська Діва" і чешської підпільниці в „Касабланці".

Інгрід Берґман

Від самого початку до кінця, навіть будучи дуже хворою, вона не переривала працювати у фільмах і дала в минулому, 1981 році прекрасну креацію покійної прем'єр-міністра Ізраїля Голди Маїр у телевізійній тричастинній серії „Жінка, називана якої Голда". Це була її остання роля. Одружена вона була тричі, спочатку з земляком лікарем Петером Лінстромом, потім з італійцем відомим режисером Роберто Россаліні; третій чоловік — швед Ларс Шмідт був при ній у хвилині її смерти. І. Берґман залишила три доньки (одна з першого подружжя, двоє — від другого) шлюбу і сина.

Американські глядачі, захочені до того тогочасною пресою, відкинули були акторку від свого серця за її розвід з першим чоловіком і особисте в той час неунормоване її життя, уважаючи, що вона не дотримала високих стандартів у приватному житті, яких від неї глядачі вимагали. Цей бойкот примусив її покинути Америку в той час. Але славна артистка грала далі у европейських фільмах, здобуваючи все ширшу авдиторію шанувальників її великого таланту. Критика ніколи не шкодувала їй найкращих слів: „опромінена", „осяйна", „промениста", „світла" або окреслення метафорами: „Вона повів вітру, легкий вітрець, що повіває над Скандинавськими гірськими вершинами".

З НЮ ДЕЛІ, ІНДІЯ, НАДХОДЯТЬ ВІСТКИ ПРО великі повені, спричинені розливом ріки Ганґу, особливо в північній провінції Уттар Прадеш, що є найбільшим „стейтом" Індії, де позаливало водою цілі села. Під розваленими будинками загинуло 124 особи, але побоюються, що жертв буде більше, бо злива не стихає, коли дмуть вітри мусони, ще не закінчились. Період мусонів тут розпочинається кожного літа при кінці місяця червня.

В. ЯРУЗЕЛЬСКІ ЗНОВУ ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПОЛЯКІВ

Варшава, Польща. — Перший секретар Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії, прем'єр-міністер, міністер оборони і голова Військової ради національного спасіння Войцех Ярузельскі, ще раз виступив з перестерогою організаторів відзначення другої річниці існування забороненої профспілки „Солідарність". Він підкреслив, що ані „Компартія, ані уряд не терпітимуть „ворохобних акцій" в Польщі, що їх нібито організують „ворожі західні сили і їхні внутрішні наймании".

Для більшої ефективности його виступу, В.Ярузельскі, поінформував польське суспільство, що він особисто дав зарядження військовим і поліційним частинам змінити контролю у великих містах. Крім того польські і совєтські військові частини розпочали „вже раніше заплановані" маневри в районі Варшави. Про ці „маневри" поінформувала польська газета „Жрлнеж Вольносці", яка є органом міністерства оборони Польщі. Маневри, кажуть західні політичні спостерігачі, є зручною тактикою В.Ярузельскі, який нахвалюється здушити всякий виступ проти уряду, чи заповідженi нелегальні страйки робітників для відзначення „Солідарности", яка є одинокою дійсно вільною, хоч тепер забороненою, профспілкою в комуністичному бльоці. Треба було аж проголошення воєнного стану в Польщі, щоб, як кажуть деякі польські офіційні чинники, „зламати хребет опозиції", яка хоч не була політичною опозицією, але яка змагала до зміни політичної і соціяльної системи у тій комуністичній країні.

„Хтось може любити чи не любити законів воєнного стану, — заявив на телевізійній програмі Ярузельскі, — але усі мусять їх респектувати, інакше порушників уряд притягатиме до відповідальности." Крім того він заявив, що уряд кілька разів виявляв добру волю і хотів полагодити конфлікт між „Солідарністю" і урядом, але керівники профспілки, які, на його думку, знаходяться весь час під впливом „ворожих сил", все відкидали пропозиції уряду, або ставили такі вимоги, що їх ніяк не можна було прийняти.

Для більшого ефекту свого виступу, польський прем'єр покликався кілька разів на пастирський лист польського єпископату, відчитаний у церквах минулої неділі, 29-го серпня і у якому закликалось до спокою при відзначуванні дворіччя „Солідарности".

Пострахом для поляків були також нові арешти, переведені поліцією у Варшаві серед прихильників „Солідарности" і культурних діячів, які раніше голосно висловлювали свої критичні думки на адресу уряду.

ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ — БОЛЮЧЕ МІСЦЕ ДЛЯ МОСКВИ

Київ. — Київські газети, в тому числі „Радянська Україна", орган Центрального Комітету Комуністичної партії України, Верховної Ради і Ради Міністрів УССР, КҐБівська газетка „Вісті з України" та комуністичні газети поза кордонами України, не перестають поміщувати злосливі інформації, статті, памфлети тощо, про Тиждень Поневолених Націй, що його українці в З'єднаних Стейтах Америки відзначають кожнорічно на підставі Резолюції Конґресу ЗСА ч. 86-90 з 17-го липня 1959 року і кожнорічного проголошення цього відзначення президентом цієї свободолюбної країни.

Одна з газет розпочинає свою інформацію звичною для неї лайкою, наприклад: „щорічно в ЗСА відбуваються політично-хуліганське шоу...". Переповівши тенденційно про історію відзначення Тижня Поневолених Націй, автори згаданої лайки критикують американських законодавців і кажуть, що „ці високі слова про ідеали свободи автори вказаних документів звертають виключно до чужих народів, у першу чергу радянського, і аж ніяк не до свого, американського."

Далі у звідомленні пишеться, що „щороку протягом третього тижня липня вулиці і площі найбільших міст Америки надаються у розпорядження різнонаціональної потолочі з усіляких реакційних емігрантських угрупувань, колишнім німецько-фашистським при служникам і їх молодшим нащадкам, карним злочинцям, політичним авантюристам — всім кому стали поперек горла соціяльно-економічні зміни (замість визискування!) в соціялістичних країнах, кого за зраду і тяжкі злочини їх народи викинули зі своєї землі, затавруваши презирством і огидою".

„Найбільш „розпалелою і злобною групою у цих збіговиськах" совєти і їхні поплентачі вважають „бандерівсько-мельниківські, петлюрівські та інші українські буржуазно-націоналістичні недобитки", які під „правом людини" розуміють „право безкарно вбивати", вішати, грабувати. Вони також вимагають 'незалежної самостійної України — тієї омріяної ними 'неньки', котру можна б знову розпинати на хресті на догоду новим визволителям".

Очевидно, совєтських пропагандистів і КҐБістів денервують „всякі прийняття" в Капітолі ЗСА з участю багатьох українських політичних й громадських лідерів та позитивна постава Адміністрації президента Рональда Реґена до Тижня Поневолених Націй. Тому совєтський пропагандист І.Синицин вирішив навіть „взяти під один покос" не тільки Президента ЗСА, але також усіх його співробітників і з цього приводу він написав довгу статтю у „Радянській Україні" з 21-го липня ц.р. під голосним заголовком: „Цей скандальний, скандальний світ...", схарактеризувавши в ній по черзі усіх американських офіційних осіб.

Подібних статтей і заміток про відзначення Тижня Поневолених Націй чимало у совєтських періодичних виданнях. Це свідчить, що поневолені нації, які ніколи не будуть московськими колоніями найславше місце СССР.

В Америці

ІЗ ШАЛЕНОЮ ШВИДКІСТЮ ЗРОСЛО ЧИСЛО громадянських патруль на вулицях міст і містечок Америки, які допомагають поліції зберігати безпеку громадян перед нападами злочинців; сьогодні їх є вже 5 мільйонів. Водночас ці патрулі за їхню ефективну боротьбу зі злочинами здобувають чимраз більше признання як із боку поліції, так й інших офіційних чинників.

ФІНАНСОВІ ПРОБЛЕМИ СОЦІЯЛЬНОГО забезпечення розглядатимуть на спеціяльній Сесії в Конґресі, після листопадових виборів, — повідомив сенатор Роберт Дол, голова сенатської Фінансової комісії. Щоб покрити фінансові браки у фонді соціяльного забезпечення, сенатор Дол видвигнув у цьому напрямі того роду пропозицію: підвищити податок на заробіткові платні і зменшити всілякі бенефіти для майбутніх пенсіонерів.

ПІСЛЯ ВЕЛИКИХ ВТРАТ, ЩО ЇХ ЗАЗНАЛИ злеґалізовані касина азартних ігор — „азартна індустрія" в Атлантик Сіті відзискала свою фінансову рівновагу, до касин бо прибуло більше ніж будь-коли юрб народу. Існують вигляди, що ця місцевість стане столицею азарту. Вперше за останніх 25 років, сповільнився темп у касинах в Ляс Веґасі, зате до резорту в Атлантик Сіті прибуло багато вакаційників, які не хочуть платити високої суми за подорожній летунський квиток до Невади. Від чотирьох років, часу злеґалізування касин, липень був найбільш прибутковим місяцем, бо прихід із касина за цей місяць, осягнув суму 159.2 мільйона долярів.

У МАНГАТТАНІ, Н.Й., ПОМЕР ВІД НЕДУГИ РАКА 71-річний Леман Енджел, диригент багатьох оперет і музичних вистав на Бродвеї, та композитор і учитель музики. В 1950 і 1953 роках — за диригування оперою „Консул" Джіяна Карляя Менотті та Ґілберт і Сулліван оперетки — він здобув дві нагороди Антоанет Перрі.

ФЕДЕРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ опублікувала 29-го серпня результати збирання фондів для передвиборчої кампанії Демократичною і Республіканською партіями в другому чвертьрічні 1982 року. Згідно з цими даними, перед щодо кількости фінансів ведуть республіканці, що зібрали і видали понад 100 мільйонів долярів, в той час, як демократи за цей самий період видали лише 17 мільйонів.

„САЄНС НЮЗ" ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ЗГІДНО З дослідами голляндських науковців, водії автомобілів, які вживають ліки на заспокоєння нервів можуть створити таку ж небезпеку на дорогах, як і водії авт, що надмірно вживають алькогольні напитки. Дослідники з університету в Ґронінґені і інституту в Сестербергі, перевели досліди з впливами заспокоюючого середника Валіюм на водіїв авт. Після вжиття 10 млг Валіюму, дев'ять із десяти водіїв авт мали великі труднощі втримати авто на рівній лінії на шляхах, вибраних для цього досліду, до речі шляхах ідеальних.

САН ФРАНСІСКО ЗУСТРІНУЛОСЯ ІЗ проблемами у своєму бажанні бути господарем Демократичної крайової конвенції Демократичної партії у 1984 році. Хоч своєю територією це місто може вмістити велику кількість учасників конвенції, проте в підземному конвенційному центрі занадто низькі стелі, що створює проблеми для телевізійних засобів масової інформації. Як наслідок цього, пророкують, що конвенція Демократичної партії відбудеться, правдоподібно, з другого боку заливу — в Овкленді.

МЕНВІЛЛ КОРПОРАЦІЯ, ЩО ЗМАГАЄТЬСЯ за своє існування, попавши у фінансову скруту, не знайде порятунку від федерального уряду, інформують з дипломатичних кіл Вашінґтону. Ані Конґрес, ані Президент не збираються рятувати Менвілл в час, коли дефіцит самого федерального Уряду становить понад 100 більйонів долярів річно.

У світі

ВТЕЧА З ЛАВ ЕСПАНСЬКОЇ ПРИУРЯДОВОЇ ПАРТІЇ в останніх часах примусила прем'єра Леопольдо Кальво Сотельо розпустити парлямент і запропонувати нові вибори на 28-го жовтня ц.р. Соціялісти ведуть перед у всіх опитуваннях, зроблених до цього часу, і є побоювання, що лівий уряд може бути обраний. Якщо таке справді станеться, то це буде перший лівий уряд від часів еспанської громадянської війни 1936-1939 років.

ВАШІНҐТОН ГОТОВИЙ ЗНЯТИ САНКЦІЇ з компаній у Европейських країнах, які допомагають тепер, наперекір заборони Америки, совєтам будувати газопровід для природного газу, якщо інші способи економічного тиску можна буде знайти проти Москви, — сказали речники Білого Дому в п'ятницю, 27-го серпня. Ці старші дорадники Президента сказали, що всілякі інші засоби впливу на Москву можуть охопити, наприклад, велике обмеження кредитів для СССР, ще більше загострення контролі над перевозом до СССР заавансованої іншої технології і стримання експорту до СССР дальших типів устаткування для енергетичної індустрії — і нафти і газу. Високопоставлені дорадники Президента заявили пресі, що Уряд дивиться з надією на Европейські уряди, щоб вони вийшли з альтернативою для всілякого натиску на Москву. Слід було б відмовитися від побудови вже запланованої паралельної мережі газопровідних рур, що йтиме побіч головної магістралі 3,700 -милевого газопроводу. Все це для того, щоб змусити Москву зглагідніти її зашморг на Польщі.

ЗАКІНЧИЛАСЯ УСПІШНО БРИТІЙСЬКА ТРИРІЧНА кругосвітня експедиція через обидва бігуни — Північний і Південний, яка розпочалася у вересні 1979 року. Залогу корабля з великою парадою привітали в неділю, 29-го серпня, в Лондоні англійці на чолі з престолонаслідником принцом Чарлзом, який був Патроном експедиції. Принц, вітаючи корабель „Бенджамін Бовринґ" — флаґманське судно, сказав, що ця експедиція осягнула „вперше в історії" такі здобутки: вперше здійснено кругосвітню подорож через обидва полюси-бігуни, вперше проїхано через Антарктику у відкритому „сновмобілеві" і це вперше перейдено 9,000 стіп „Льодовика Скотта".

КОЛИ АМЕРИКАНЕЦЬ, КОЛИШНІЙ МЕХАНІК Білл Данлоп, який став мореплавцем, вирушав у трансатлантичну мандрівку з Портленду, Мейн, у найменшому судні, яке будь-коли перепливало Атлантійський океан зі заходу на схід, він не знав, що в той сам час вирушив у таку ж мандрівку англієць Том Мек Клін. Цей англієць перегнав трьома тижнями американця, проте рекорд перепливття Атлантику з заходу на схід залишено американцеві, бо його яхта виявилася на вісім інчів коротша за човен Т.Мек Кліна. Довжина американського човна була 9 стіп і один інч. Подорож Б.Данлопа тривала аж 78 днів, бо він через погану погоду потрапив був у рубрику „загублених без вісти". Проте на 78-ий день він прибув до цілі своєї мандрівки — до Лондону, де йому влаштовано „шампанське" привітання. Привітання англійцеві за його найшвидший прихід до цілі, хоч і в некайкоротшому судні, зроблено було раніше, бо його без перешкод плавання тривало всього 50 днів. Рекорд перепливття Атлантику в найменшому судні зі сходу на захід належить також американцеві Гюго Віґлену. Він переплив у шестистоповому човні Атлантик з Касабланки, Марокко, до Форту Лодердейл на Фльориді за 85 днів у 1968 році.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

На славу пластової ідеї

Переведений у днях 14-22-го серпня ц. р. Ювілейний Пластовий З'їзд на оселі Вовча Тропа в Іст Четемі у горішній частині стейту Ню Йорк записав нову світлу сторінку в історії тієї прегарної молодечої організації. Від заснування Пласту у 1910 році його історія знає чимало гарних, величавих, але також сумних і трагічних моментів. Вона тісно пов'язана з історією всієї України, вона розгорталась і заникала у залежності від політичних обставин, в яких перебувала Україна, вона була прикрасою української дійсности, але й тому була сіллю в оці ворогів українства. Поєднавши засади світового скавтінґу українською традицією та вимогами виховання дітей і молоді в українському патріотичному русі, Пласт був завжди і є наче персоніфікацією ще античної правди „У здоровому тілі здорова душа". Тому за все своє існування „Пласт" поєднував конечність фізичної справности свого членства з його духовим здоров'ям, з ідейністю, культурними формами поведення, послухом законам і власному проводові, всіми тими прикметами, що їх схоплено у короткому привітанні „СКОБ" — „Сильно, красно, обережно, бистро".

Розвивався Пласт у Наддніпрянській і Західній Україні, але з приходом до влади большевиків негайно розв'язано Пласт на Наддніпрянщині. У 1928 році розв'язано його на Волині і в 1930 році в Галичині. Формально польська влада подала за причину причетність Пласту до підпільної організації українських націоналістів (ОУН), тому, що деякі пластуни, одночасно члени ОУН, виконували наказані їм підпільною організацією дії у пластовій уніформі і в ній і загинули (Юрко Пісецький). Алє це був тільки викрут. Насправді Пласт був зненавиджений, як одна з найсильніший запор на шляху польської політики національної асиміляції, виховуючи дітей і молодь в українському патріотичному дусі. Це не випадок, що членом Пласту був Роман Шухевич-Чупринка, геройський командант Української повстанської Армії.

Але український державницький патріотизм, защеплюваний пластунам і пластункам від їхнього „новацького" стану — це патріотизм конструктивний, опертий на засадах тієї демократії, яка плекає чесноти, що є духовим стрижнем ідеології Пласту: чесноти братерства, любови, дружньої співпраці з земляками різних поглядів, коби вони вірили в Бога і Батьківщину. І тому Пласт був і є гордістю всієї української вільної спільноти — відколи він використав першу нагоду, щоб у 1945 році відновитися на еміґрації у Німеччині. У 1947 році створено „Союз українських пластунів". Діставшись на американський континент — Пласт зміг знову розвинутись і стати однією із найкращих, найпозитивніших наших організацій, на яку очі всіх старших громадян споглядають, як на джерело будучого українського проводу.

Треба поґратулювати ініціяторам, організаторам і виконавцям багатої програми Ювілейного Пластового З'їзду на Вовчій Тропі. За традицією сполучено виховну частину із розваговою. Получено поважне з приємним. Кульмінаційними точками всієї тієї програми, надзвичайно вдатної імпрези були — спільний молебень Митрополитів Української Православної Церкви в Америці й Української Католицької Церкви, — при чому один із них, Митрополит Стефан — сам колишній пластун. Це була чудова маніфестація не тільки церковно-релігійного екуменізму, але й потреба солідарности, згоди і співпраці всіх українських людей, які вірять в Господа і леліють ідеал державницького самостійництва. Другим таким світлим моментом була промова начального пластуна проф. Юрія Старосольського, який з прикметним йому красномовним талантом пригадав ідеї Пласту і надхнув присутніх пластунів і пластунок вірою у ту кращу майбутність, для якої діяв і діє український Пласт.

На Ювілейній Зустрічі було чимало й батьків пластунок і пластунів та гостей, які спали під шатрами, і навіть не думали про невигоди, а були щасливі, що перебували серед тієї маси молодих ідейних, тілом і духом здорових дітей і молоді, серед прегарної природи.

І роз'їздились присутні — втомлені, але щасливі, вдоволені, із спогадами, що їм залишаться на все життя. Усі вони, провідники, виконавці програми й усі учасники З'їзду заслужилися — діючи на славу пластової ідеї.

У ДОМІНІКАНСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ, НЕ ЗВАЖАЮЧИ на безробіття, яке становить 30 відсотків всього працездатного елементу, для тяжких і брудних праць на цукрових плянтаціях не вистачає робочої сили. Тут все ще широко використовуються дешеві міграційні робітник з сусідньої держави Гаїті для збору урожаю тростини. Міґрація гаїтян на дешеві праці в Домініканській республіці існує вже здавна, але в останньому часі наплив цих чорноробів створює для країни соціяльні, політичні і економічні проблеми, з якими все тяжче боротися. В середньому на підставі контракту поміж урядами обох держав сюди прибуває від 12.000 до 16,000 гаїтян, і майже така сама кількість — нелеґально, приваблена платнею три доляри денно. Багато з них не бажають повертатися додому, цим утруднюючи не легку ситуацію в Домініканській республіці. А обійтися без цих чорноробів країна не може, бо цукор — це найбільший експорт звідси, що дає чужу валюту урядові цієї острівної країни в Караїбському морі.

Анатоль Камінський

ХТО ПОЛАМАЄ СОБІ ЗУБИ?

II

Кудою, однак, не розгорнулись би владні комбінації Андропова, одного він може бути певний: на „Продовольчій програмі" можна, дійсно, лише поламати зуби, чиї б вони не були. Економічної кризи, головно в сільському господарстві і харчовій промисловості, не розв'язати ще одною адміністративно - бюрократичною кампанійщиною, чи „надбудовою", до якої й зводиться „Продовольча програма". Для цього потрібно глибинних докорінних економічно-політичних реформ, які переставили б цілу сільсько-господарську і промислову систему на нормальні економічні рейки із запевненням психологічного і матеріяльного заінтересування селянина і робітника у їхній праці, тобто в землі і у заводі. Тільки така далекосяжна зміна і нова добротворна постанова могли б розв'язати питання продуктивности і збільшення виробництва у цілому та вивести совєтську економіку із дотеперішньої перманентної кризи. Але теперішнє керівництво Кремля на це, очевидно, не піде, у кожній бо сущній реформі воно бачить лише загрозу позбавлення себе владного монополю.

Якщо ж йдеться про саму „Продовольчу програму", то її безперспективність визначається не лише засадничими вищеподаними економічно-політичними моментами, але й власною недоладженістю, обмеженістю і недієздатністю. Як чисто адміністративно- бюрократична проєкція, вона є до такої міри поверховно-половинчастою, концепційно непродуманою і структурально недостатньою, що їй просто неможливо буде здійснити свої завдання навіть у її теперішньому запляннованому вигляді і укладі. перш усього слід вказати, що на самих верхах існує досі дуже поважне сум'яття неясних, туманних поглядів і устремлінь концепційного і організаційно-господарського характеру. Про це є не лише добре відомо Андропову (і іншим), але й про ці справи вже й говорять серйозніші совєтські автори. Є цілий ряд невизначених і нерозв'язаних питань в ділянці галузевої структури, компетенційної змістовности і внутрішнього управління, які тільки сприятимуть нагромадженню дальших складних бюрократичних перекосів і взаємоперемірювань та незлагоджувань.

Ю. П. Лебединський, проректор Київського інституту народного господарства імені Д. С. Коротченка, доктор економічних наук і Л. О. Ганечко, старший науковий співробітних Ради по вивченню продуктивних сил УССР АН УССР, кандидат географічних наук, у статті „Удосконалення управління Агропромисловим комплексом" у „Комуністі України" ч. 8 за серпень ц. р. відслоняють якраз частинно і несміливо занавісу на ці багатогранні складнощі і проблеми АПК. Вони пишуть, що якщо йдеться про саме управління АПК, як самостійного об'єкту керування і плянування, то й дотепер ще чітко не окреслено і не визначено цих справ. „З цих питань, — твердять оба автори, — серед науковців і частини спеціялістів ще немає єдиної думки. Найпоширенішим є погляд, згідно з яким до складу АПК входять галузі, які безпосередньо чи опосередковано беруть участь у виробництві та реалізації продуктів харчування". Вони вирізняють чотири сфери „в сукупності галузей агропромислового комплексу, що визначають його функціональну структуру". Відповідно: „перша сфера — це виробництво засобів виробництва для всіх галузей, до складу яких включають тракторне і сільськогосподарське машинобудування; машинобудування для тваринництва і кормвиробництва; виробництво обладнання для меліоративних робіт, для харчової і мікробіологічної промисловості, торгівлі і громадського харчування; виробництво спеціялізованого автотранспорту і тари, суднобудування (для рибної промисловости); галузі основної хімії (по виробництву мінеральних добрив, хімічних засобів захисту рослин); виробниче будівництво для всіх сфер продовольчого комплексу; комбікормову і мікробіологічну промисловість, енергетичну, паливні галузі" ітд. „До другої сфери включають виробництво сільськогосподарської продукції, рибальство і рибництво, добування солі, а також вирощування племінного молодняка" ітп. „До третьої сфери відносять переробку сільськогосподарської та іншої продукції тваринного і рослинного походження й виробництво кінцевої продукції комплексу". „До четвертої сфери включають виробничу інфраструктуру комплексу: матеріяльно-технічне постачання продовольчого комплексу, заготівлі сільськогосподарської продукції і елеваторне господарство, транспорт і шляхове будівництво, зв'язок, спеціялізовану роздрібну торгівлю тощо".

„Інша точка зору, — пишуть стосовні автори, — ґрунтується на технологічному взаємозв'язку галузей, які спільно беруть участь у виробництві кінцевого продукту. До складу АПК включаються, як його основа — сільське господарство, харчова промисловість і система заготівель, так і ряд служб, які роблять їм виробничі послуги з питань меліорації, хімізації тощо. Такий підхід великою мірою характеризує зміст агропромислового комплексу" і його в основному пробують, бодай на папері, стосувати у організаційно-господарському оформленні АПК, (що його Комісію Президії Ради Міністрів УССР очолив перший заступник голови Ради Міністрів Ю. П. Коломієць).

Це ще, однак, аж ніяк не розв'язує засадничих питань управління, бо як пишуть Лебединський і Ганечко ці „інтенсивні інтеграційні процеси (сільського господарства і промисловості) вимагають принципово нових форм і методів управління всім цим організаційним формуванням..." А втім, „однак практика управління такими великими системами відпрацьова-

(Продовження на стор. 4)

Святослав Караванський

Дружня бесіда

ПИТАННЯ: Ви маєте контакти з американцями. Які факти совєтської дійсности найбільше впливають на витворення у них неґативної думки про СССР?

ВІДПОВІДЬ: Це залежить у великій мірі від того, з ким ви говорите. Люди, які розуміють вагу і значення громадянських та політичних свобід, як правило, не можуть погодитись із відсутністю їх у СССР та інших комуністичних країнах. Якщо ж узяти загал американців, то, як це не дивно, факт про відсутність прав та свобід людини в СССР мало впливає на вироблення їхнього ставлення до цієї держави, бо серед певної частини американців поширено погляд, що раз люди миряться з таким становищем, то, виходить, вони його схвалюють, і, отже, народи СССР живуть в такій системі, яка відповідає їхнім національним характерам.

Мало впливає на пересічного американця і розповідь про ґеноцид, який супроводить тоталітарну систему у кожній комуністичній країні.

Зате, коли ви наводите факти матеріяльного становища населення, ця інформація найбільше зачіпає американців. Наприклад, варто тільки розповісти про житлові умови переважної більшости совєтських громадян, як американець починає обурюватися, бо не може уявити, як це сім'я з трьох-чотирьох, а то і п'ятьох осіб живе у двокімнатній квартирі (не двоспальневій, а двокімнатній!). Найчастіше питання у таких випадках: „А де ж вони сплять?" Американець не може уявити, як в одній кімнаті сплять двоє, а то і троє осіб.

Не може погодитись американець і з тим, що побудова власного дому позбавляє совєтського громадянина права винаймати квартиру у держави, тобто ніхто не має права мати більше, як одне житло.

Дуже важко американцеві акцептувати і совєтські „суботники", коли треба працювати на державу без оплати.

Цілком неґативну реакцію викликають і свідчення про недостачу продуктів, про дуже малий їхній вибір та постійне вистоювання у черґах. Непохвально реаґує американець і на той факт, що купуючи щонебудь у черзі, скажімо, виноград, ви не можете вибрати овочі самі, а мусите брати те, що дає продавець.

Таким чином, на психіку пересічного американця найбільше впливають матеріяльні невигоди совєтського способу життя.

З НОВИХ ВИДАНЬ

Нова книжка про Шевченка

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Гарвардське університетське видавництво і Український Науковий Інститут Гарвардського Університету повідомляють, що появилася друком англійською мовою книжка професора Григорія Грабовича The Poet as Mythmaker: A Study of Symbolic Meaning in Taras Shevchenko (Поет-мітотворець: дослідження символіки Тараса Шевченка).

У понадстолітній традиції шевченкознавства книжка проф. Грабовича відзначається новим підходом, методологією і висновками. Хоч про Шевченка, його творчість, його ролю в українській історії і українському національному відродженні писалося масу книжок і праць, те, що найсуттєвіше, тобто символічне значення і структури його поезії, на яких будується цілий сенс і вплив Шевченка, дотепер ще ніколи систематично — і науково риґористично — не досліджувалося. Це саме і є ціллю цієї книжки, про яку проф. Віктор Вайнтрауб пише, що вона є „важливим і стимулюючим переосмисленням великого українського поета. Вона показує Шевченка як далеко багатшу, набагато складнішу і більш цікаву особистість, ніж та, яку традиційно представляється, і робить це вельми переконливо".

Провідна ідея цієї книжки — це концепція, що в поезії Шевченка його мислення є передусім мітичне — і тим самим ані історичне, ані політичне в звичайному розумінні слова. Міт або мітичне мислення — це той код чи модель світу, в якому поет може не тільки передати суцільну візію минулого, сучасного й майбутнього України і, остаточно, людства як такого, але й передати це так, що воно назавжди лишається живим, вічно зворушливим „огненним словом". Міт діє не на раціональному, а на глибинному, емоційно-символічному рівні, а творець міту, саме як Шевченко, тим самим торкає струни підсвідомої колективної душі цілого народу. Це вміння Шевченка, як це відразу відчули його друзі Костомаров і Куліш, зазирнути в саму глибину національної душі, є саме тим, що робить його „Батьком Тарасом", „Пророком". Своєрідний культ Шевченка перевищує всі подібні шанування поетів у інших народів — чи то Міцкевіча, Пушкіна, чи Шекспіра. Це стисло зазначив відомий російський письменник, критик і дисидент, Андрій Синявський (Абрам Терц), коли на засланні, під час роздумів про Шевченка, записав: „Я не знаю другого поета, якому би так поклонялися — ма-

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Душник

ПРОПОНУЮТЬ СПРЯМУВАТИ АМЕРИКАНСЬКУ ДОПОМОГУ ІЗРАЇЛЕВІ ДО ЛИВАНУ

Кілька тижнів тому в передових „Свободи" зреферовано дві статті колишнього державного підсекретаря Джорджа Болла, який запропонував основну зміну американської політики супроти Ізраїля, а це: покарання Беґіна і Шарона за їхній напад на Ливан з допомогою американського узброєння і фондів. Ці статті були друковані в „Ню Йорк Таймсі".

Тепер Дж. Болл у новій статті, поміщеній у цьому ж американському щоденнику(25-го серпня ц. р.)іде ще дальше й пропонує, щоб економічну допомогу Америки, яку ЗСА дає Ізраїлеві, спрямувати до Ливану, що його саме зруйнували ізраїльське летунство і армія.

„Випосажені найкращими літаками, танками і зброєю, які виробляють американські фабрики, вони зруйнували країну, вбиваючи або поранюючи цивільних осіб — чоловіків, жінок і дітей. Вони позбавили тисячів, а може сотки тисяч, даху над головою, Кошти відбудови цієї країни будуть виносити більйони долярів, — " пише Болл.

У дальшому він твердить, що, згідно з міжнародним правом, Ізраїль, як аґресор, повинен понести повну відповідальність. Арабські держави мали б також понести відповідальність, якщо б вони допомагали Палестинській Визвольній Організації (ПВО) у війні проти наїзників, чого не було.

Автор не вірить в те, щоб Ізраїль відбудував цю знищену країну, бо економічно це було б понад його спроможність, і, правдоподібно він перекине цю відповідальність на Америку. Болл продовжує:

„Ми не провадили цієї війни; ані теж не казали Ізраїлеві нападати на Ливан. Створивши претекст, ізраїльтяни напали на Ливан без нашого відома, вибираючи якраз такий момент, коли Президент був зайнятий на економічній конференції у Версалю. І не тільки вони заскочили наш Уряд несподіваним нападом, але також не сказали вони правди про ціль цього нападу, бо твердили, що його метою було „очистити" південний Ливан від терористичних частин ПВО в 25-милевій смузі від ізраїльського кордону...

„В імені гуманности та справедливости, ми повинні дати значну допомогу Ливанові та ливанському народові; але, також в імені справедливости і логіки, ми повинні відняти кошти такої допомоги від річних субсидій, що їх ми даємо Ізраїлеві..."

Автор твердить, що такі субсидії для Ізраїля в останніх роках виносили майже одну четверту економічної допомоги ЗСА зі загальної суми допомог для різних країн світу. Ця допомога Ізраїлеві річно виносить 2.7 більйона або кругло 750 долярів на кожного мешканця Ізраїля, що має всього 3.5 мільйона душ. На практиці це означає, що кожна американська родина, яка складається з п'ятьох членів, дає Ізраїлеві 70 долярів річно.

Однак відтягнення такої допомоги від Ізраїля, щоб передати її ливанському народові в рекомпенсату за зруйнування його країни, не поверне вже Америці тих політичних втрат, які вона понесла, діючи як ізраїльський дипломатичний аґент.

„Ведучи переговори про вицофання збройних частин ПВО зі західнього Бейруту і мовчки толеруючи нищення Бейруту з приказу Беґіна, ми виглядаємо як спільник міністра оборони Арієля Шарона в його намаґанні знищити палестинську провідну еліту. Не висовуючи нашого арґументу в домаганні отримати від Ізраїля запевнення про створення правдивої автономії на Західньому Побережжі ріки Йордану, і будучого самовизначення палестинців, ми пригасили надію на справедливу розв'язку палестинської проблеми", — твердить Дж. Болл.

У заключенні Болл твердить, що розпорошення членів ПВО остаточно не розв'язало палестинського питання, ані не зменшило апетиту Ізраїля на дальшу експансію, бо — пише він — „існують певні факти, які підтверджують здогад, що Ізраїль захоче затримати південний Ливан під своєю контролею".

Це все сталося тому, що в Кемп Дейвиді дійшло до домовлення, в наслідок якого зневтралізовано Єгипет, залишаючи вільну руку Беґінові в його нападі на Ливан.

Д-р Юліян Мовчан

У 100-РІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ Д-РА МАРІЯНА ПАНЧИШИНА

I

„...Можна сказати, що не лише певна група прихильників чи якесь окреме суспільне середовище, але ввесь нарід, все населення Західньої України мало до проф. М. Панчишина велике й беззастережне довір'я, як до людини, лікаря і громадянина. Кожний, хто мав щастя знати Професора, і кожний, хто лише чув про нього і його діяльність, — знав, що він особисто для себе не шукав ані слави, ані маєтків, ані почестей, але що метою трудового й повного самопосвяти життя було ніщо інше, як добро хворого і здоров'я цілого народу".

Такими словами охарактеризував д-ра Маріяна Панчишина, в день 20-річчя його смерти 13-го жовтня 1943 року, відомий наш лікар д-р Богдан Олесницький („Лікарський Вісник", ч. 1,1964).

І в цих словах нема перебільшення. Маріян Панчишин, сторіччя з дня народження якого припадає на 6-те вересня цього року, дійсно увійшов до історії українського народу, як найславніший і найпопулярніший лікар всіх часів. В минулому ми мали багато українських лікарів, які одночасно були також видатними вченими чи культуротворцями, але ніхто з них не міг дорівнятися популярності, яку здобув серед свого народу д-р М. Панчишин. Також ми мали чимало українських лікарів-патріотів, які самовіддано служили і служать українському народові, проте ім'я Панчишина „чомусь" втішалося серед тих, хто його знав, особливо великою пошаною і любов'ю. Оповідали, що в черзі на прийом до нього селяни на возах чекали цілими днями. І то не тільки в Галичині, але й з дальших околиць. Віра в те, що „доктор Панчишин поможе", „доктор Панчишим врятує життя!" — була настільки сильною серед людей, що вони, наче до тієї цілющої води, йшли з найдальших закутин країни, щоб почути авторитетне слово й пораду великого лікаря і громадянина.

Народився Маріян Панчишин у Львові, 6-го вересня 1882 року, в небагатій міщанській родині. Перед вступом до Львівського університету, вчився у польських школах, бож української тоді ще не було. Виявивши непересічні здібності як лікар і науковець, був призначений на посаду старшого асистента внутрішньої клініки Львівського університету, до 1919 року). Одночасно з медично-професійною працею Панчишин займався активною громадською діяльністю, наприклад, в 1918-21 роках він став одним з керівних діячів т. зв. Горожанського Комітету у Львові, організатором українських лікарів Галичини, довголітнім головою Українського Лікарського Товариства та співредактором „Лікарського Вісника".

Коли польський окупаційний режим почав робити все більші утруднення для української молоді щодо студій медицини у Львівському університеті, д-р Панчишин в 1920-25 роках став професором Тайного Львівського Українського Університету (був першим деканом медичного факультету та кількарічним його ректором). Загальновідомий наш д-р Роман Осінчук, який був учнем, а пізніше одним з близьких співпрацівників Панчишина, ось так змальовує навчання в тому унікальному в нашій історії університеті:

„Упродовж майже п'ятилітнього існування Тайного Університету проф. Панчишин був знаменитим викладачем анатомії на медичному факультеті... Утримуючи постійний зв'язок із студентами в невеселих умовах тодішньої дійсности, він поставив навчання в тому університеті на таку висоту, що студенти його після закінчення двох перших років теоретичної медицини без труднощів мали вступ на дальші роки студій до всіх університетів Чехо-Словаччини, Австрії та інших країн Західньої Европи, де багато з них пізніше позакінчували лікарські студії і вернулися до краю та стали на службу народному здоров'ю. Добре знаючи незавидні матеріяльні умовини наших студентів, він щедрою рукою давав стипендії для закінчення лікарських студій у Чехо-Словаччині (Л. В., січень, 1964).

Д-р М. Панчишин став співзасновником Українського шпиталя ім. Митрополита Андрія Шептицького при знаменитій Народній Лічниці у Львові. Цей шпиталь мав 100 ліжок; тут д-р Панчишин був першим керівником відділу внутрішніх недуг, одночасно був „верстатом" праці та наукової спеціялізації для українських лікарів, яких дуже рідко приймали поляки на спеціялізацію до університетських клінік та державних лікарень.

М. Панчишина заслужено вважають піонером охорони здоров'я на Західній Україні. Він був меценатом, засновником і довголітнім головою Українського Гігієнічного Товариства, яке було створено 1929 р., як також фундатором його популярних видань з гігієни, основоположником Протитуберкульозного диспансеру у Львові. І далі: д-р Панчишин був організатором курсів медичних сестер і популярних гігієнічно-профілактичних курсів і виставок. Він був автором коло 25 клінічно-медичних праць, здебільшого з ділянки шлунково-кишкового проводу та кишок. Не кажучи вже про його активне членство в різних громадсько-суспільних товариств у Львові, як, наприклад, в Т-ві „Рідна Школа" (був довголітнім членом її управи), у молодечих організаціях, де він був опікуном і меценатом тощо.

Мені, як колишньому підсовєтському студентові, стало відоме ім'я д-ра М. Панчишина лише після московсько-большевицької окупації Західньої України 1939 року. Як тільки „єдинокровні" „визволили" українське населення на захід від Збруча, в совєтській пресі почало появлятися все більше кореспонденцій совєтських журналістів про „передових людей" із „звільнених" областей.

У тих большевицьких писаннях все частіше згадувалося прізвище професора Львівського Медичного інституту д-ра Маріяна Панчишина. Там можна було вичитати все: і про великі заслуги професора перед медичною наукою, і про переслідування його в умовах польської окупації, і про його популярність серед населення. І тільки одну „маленьку" річ продажні писаки старанно оминали в своїх писаннях, а саме: д-р Панчишин перш за все був українським лікарем і вченим і що він був переслідуваний польською владою передовсім як українець, тобто, людина, яка хотіла бачити свій народ вільним і незалежним від всіх і всяких „визволителів".

Звичайно, російські окупанти та їх вислужники напевно були поінформовані про минуле Панчишина.

(Продовження буде)

Нова книжка...

(Продовження зі стор. 2)

сово, як святому, обливаючись сльозами, як в церкві... перед іконою-портретом..."

Цей же культ Шевченка, а передусім прикмети Шевченкової поезії, що його викликають, є предметом структуралістичної і символічної аналізи проф. Грабовича. На підставі цієї аналізи можна чи не вперше відповісти на питання, на які дотепершнє шевченкознавство не мало задовільних відповідей. Це, наприклад, питання співвідношення Шевченкової поезії і прози й маркантної (а не тільки мовної) різниці між тими двома видами його творчости. Це, наприклад, питання „вини" і „прокляття", що їх Шевченко бачить в українському минулому й сучасному, та буцімто парадоксальне співіснування елементів революційности і смиренности з одного боку і своєрідної народности, сполученої зі справжнім універсалізмом — з другого.

Головніші з-поміж висновків автора — це передусім константування факту, що „пророцтво" Шевченка є насправді суцільною й послідовно висловленою міленарною візією спасенного світу, де корінні, здавалося б, нерозв'язані конфлікти (особисті, статеві, „клясові" і „національні") таки будуть розв'язані: „І на оновленій землі /Врага не буде, супостата, /А буде син, і буде мати, / І будуть люди на землі".

Автор також твердить, що по своїй сутності Шевченко, не зважаючи на явні богоборчі моменти, — це релігійний поет. Його релігійність не є правовірна ані офіційна, і вона не тільки базується на тім, що Біблія відіграє для нього так важливу ролю і що він так часто звертається до Бога і навіть сперечається з Ним. Глибинна релігійність Шевченка полягає в тому, що він свідомо і підсвідомо бачить себе як спасителя, який збавить свій нарід тим священним Словом, яке відкрилося тільки йому, і який відкупить „гріхи" свого народу своїм же стражданням. Остаточні висновки проф. Грабовича торкаються питання традиційних інтерпретацій Шевченка. Він доводить, що насильна політизація Шевченка — по обох сторонах ідеологічних барикад — радикально спрощує і зубожує суть його поезії. В своїй поезії Шевченко не є ані „революційним демократом" в дусі Чернишевського і Добролюбова, як це безупинно проголошує совєтська критика, ані „державником", протонаціоналістом, як це твердять націоналістичні критики. Навпаки: основний рівень його поезії є символічний, структури його мислення є мітичні, а його розв'язка для України і людства є міленарною утопією.

Проф. Грабович викладає українську літературу у відділі слов'янських мов і літератур Гарвардського університету. Він є також головою міжінституційної Шевченківської Комісії Наукового Товариства ім. Шевченка, Української Вільної Академії Наук і Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету.

• • •

Книжку можна замовляти, пишучи на адресу: Ukrainian Studies Fund — Publication, Harvard University, 1583 Massachusets Ave., Cambridge, Mass. 02138.

Ціна книжки — 12.50; чеки слід виписувати на Ukrainian Studies Fund.

Вшановуючи пам'ять священика і патріота

Волею всесвітніх законів народжуються і відходять покоління, міняються епохи. Незакінчені пляни передаються спадкоємцям, недовершені чини та нездійснені ідеї стають полум'яними смолоскипами, які кличуть до їх здійснення. Мов „штафету", переймають їх гідні вибранці нових поколінь. І чим більше зустрічають перешкод на своїм шляху, тим більше кріпне їхнє завзяття і віра в осягнення вимріяної мети. Принциповість, відвага і самопосвята — це прикмети вибранців чи одержимих, які живуть, творять, а часто і життя своє віддають в ім'я великих ідей і чинів.

Св. п. о. Петро Маєвський

До відданих переємників та охоронців св'ященної, та кров'ю мучеників України освяченої „штафети", ім'я якій відроджена в 1921 році УАПЦерква, належить довголітній діяч на українській духовній ниві, основоположник і перший парох української православної церкви св. Володимира в Лос Анджелесі, першої української церкви в цьому місті, св. п. протопресвітер о. Петро Маєвський, який відійшов від нас 3-го червня 1982 року. Прощали Спочилого священики і диякони та вірні обох наших віровизнань. Прощав його голова консисторії протопресвітер о. Степан Біляк з Бавнд Бруку. Прощали свого духовного батька, дорадника і опікуна, який кріпив усіх на дусі, як була потреба, вірні цієї церкви на чолі з його намісником, парохом о. Григорієм Подгурцем. Прощала свого мужа подруга його життя і дружина ймость Олександра, через недугу неприсутня.

Св. п. о. Петро Маєвський був скромною людиною, яка відзначалась рішучістю, відвагою та силою волі у час потреби. Пригляньмось йому ближче, коли він молодим юнаком покидав рідне Комарне біля Львова та розпочинав свої філософські студії у Львові. А згодом під час російсько-австрійської війни, коли відступаюча російська армія, з іншими закладниками вивезла його, проти його волі, в далекий Вороніж, а згодом у Павловск на Дону.

Ділялось це в 1915 році, напередодні революції 1917 року. Доля не забула за молодого Петра Маєвського і наділила його тої віри поною дружиною Олександрою; разом з якою прибув він до Києва. Там вступив він до університету св. Володимира на історично філологічний факультет. Навчання тої було досить нерегулярне з огляду на несталість влади. Однак, не зважаючи на всі перешкоди та старання в здобуванні коштів на життя, він продовжував студії і діждався урочистого проголошення відновлення української держави. Аромат довгоочікуваного рідного тріюмфу полонив його енергійну завзяту молоду істоту, і він вступив у ряди тих, які прямували до забезпечення існування незалежної Української Православної Церкви.

Мрія і бажання встановлення незалежної української церкви не покидала його ще з юних літ. Він, нарешті, відчув своє справжнє покликання — служіння Богові і Україні та вступив на теологічні студії, не перериваючи при тому зв'язків зі співініціяторами Першого Всеукраїнського Собору, що завершили його дияконською, а згодом і священичою вися'тою головою Відродженої УАПЦеркви Митрополитом Василем Липківським.

Отець Петро Маєвський прийняв священичий сан 19-го грудня 1921 року в соборі св. Миколая в Києві, званого також „Мазепи церквою".

Молодий о. Петро Маєвський був приготований до всіх майбутніх лихоліть і девізом його були — Бог, відроджена українська держава і Церква. Він сумлінно і безстрашно виконував покладену на нього місію, не зважаючи на щораз то більший терор комуністичної влади та переслідування. При всіх невідрадних обставинах о. Петро, тоді вже парох церкви св. Елизавети на Труханівському острові в Києві, рівночасно активно працював у Всеукраїнській Консисторії Відродженої УАПЦ та був учасником усіх її соборів. Він був свідком наших державних та церковних тріюмфів, та з болем і сумом в серці стежив за їх упадком, коли справжнє обличчя московського комунізму відкривалось з-поза попередньої маски облуд і фальшивих обіцянок.

Відмовившись стати совєтським громадянином о. Петро з дружиною Олександрою в грудні 1928 року залишив Київ та, повернувшись до Львова, невдовзі виїхав до Канади. Там він віддано знову взявся до праці на церковній та культурно-освітній ниві, в наслідок чого, канадська українська сцена збагатилася продукцією понад 130 вистав і концертів, де о. Петро виконував обов'язки продуцента, режисера і диригента. Особливу увагу віддавав він культурній праці серед молоді та плекуванні своїм церковним хором „Боян", якого він був диригентом.

Для репертуару хору він вибирав найкращі твори українських композиторів і драматургів. Боже провидіння велію йому стати, так би мовити, завзятим та вірним речником відродженої УА ПЦ та її Митрополита-мученика Василя Липківського. Він при кожній нагоді, в церкві і поза нею, словом і пером, усюди голосив велику ідею української соборноправної, відродженої у 1921 році Православної Церкви, та про духову велич її великого Митрополита Василя.

В листопаді 1946 року о. Маєвський переїхав на сталий побут до Лос Анджелесу, де відразу розпочав організацію першої української церкви у цій південно-каліфорнійській метрополії. Завдяки його енергійній підготовчій праці, при тісній співпраці першого голови громади Миколи Новака та інших свідомих громадян, в лютому 1947 року українська громада Лос Анджелесу вітала тут перше Богослужіння у рідній мові та першого пароха церкви св. Володимира о. Петра Маєвського. Згодом слідувало придбання площі, побудова авдиторії та остаточне спорудження храму, величного у своїм архітектурнім стилі і маєстаті. Його довгі роки дбайливої праці і опіки духовної вірним, впарі з активною участю у громадському та культурному житті громади подивугідні своїми розмірами і заслуговують на особливе признання.

Не можливо огорнути в цих рядках усієї діяльности о. Петра для Церкви і громади, одначе слід ствердити, що з-поміж священиків, учасників відродженяУА ПЦ на чолі з Митрополитом Василем, одним з найбільше видатних і активних був св. п. протопресвітер о. Петро Маєвський, старанням якого упорядковано та видано монументальну Збірку проповідей Митрополита Липківського та інші видання, що віддзеркалювали відродження нашої Церкви. Людина великої принциповости він твердо вірив і очікував на хвилини, коли велика постать Митрополита-мученика Василя Липківського стане на заслуженому п'єдесталі, піднята нашою ієрархією та вірними. Він діждався цих хвилин. Рішенням Правління УПЦ на чолі з Митрополитом Мстиславом, невдовзі на українському цвинтарі у Бавнд Бруку буде воздвигнений величний монумент мученикові України — Митрополитові Василеві Липківському. Завершивши свою священну місію, о. Петро відійшов від нас, і земні останки його похоронено на цвинтарі в Бавнд Бруку. Відійшов від нас ще один український священик і патріот, якому наша пошана.

Д-р Святополк Шумський

Св. п. проф. Богдан Стефанович

У вечірніх годинах середи, 18-го серпня цього року, рознеслася телефонічна сумна вістка в громаді Нюарк-Ірвінгтон, що тут у власному мешканні помер в наслідок важкої недуги серця проф. Богдан Стефанович, осамітнений, як і осамітненим було його ціле життя.

Дійсна дата смерти невідома, але урядово подано дату 18-го серпня 1982 року. Сусіди запримітили, що в мешканні Б.Стефановича дуже тихо, та що він вже від довшого часу не появляється на вулиці, зголосили поліції, яка, увійшовши досередини, знайшла його мертвим. Експерти ствердили, що він помер найменше шість днів тому.

Чергового дня, у четвер, 19-го серпня 1982 року, в 9:30 год. ранку похоронне заведення Литвин і Литвин в Юніон, Н.Дж., перевезло тіло до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, де в присутності родини, приятелів, представників громадських організацій і знайомих відслужив Св. Літургію і Панахиду місцевий парох о. Михайло Кучмяк. У прощальному слові о. парох підкреслив патріотизм, вірність Церкві і народові та заслуги Спочилого для української громади. На закінчення о. Михайло висловив в імені св. п. Богдана подяку учасникам похоронних відправ та за віддання останньої прислуги та пошани Спочилому на прощання у далеку дорогу до вічности. Після відспівання „Вічная Пам'ять" перевезено тіло спочилого на український православний цвинтар св. Андрея в Бавнд Бруку, Н.Дж., на вічний спочинок.

Тут над домовиною відправив о. М.Кучмяк коротке моління і запечатав домовину. Тоді усі учасники похорону, прощаючися зі св. п. Богданом, поклали червоні квіти на домовину і ще раз відспівали „Вічная Пам'ять".

Після закінчення похоронних обрядів попрощав Спочилого від нюарської громади голова місцевого відділу ОУА „Самопоміч", проф. Михайло Цяпка, зокрема від місцевих організацій і установ, в яких св. п. проф. Богдан Стефанович був активним членом: в ОУА „Самопоміч", був двократно головою і членом Контрольної комісії, членом дирекції Кредитівки „Самопоміч", членом Головної Управи ОУА „Самопоміч" у Ню Йорку, членом Українського Народного Дому в Ірвінгтоні, Н.Дж., головою Контрольної комісії Спортового Товариства „Чорноморська Січ" й інших, підкресливши його заслуги для громади, а особливо як працівника української кооперації на пості ревізора РСУК у Львові для піднесення економічного стану наших сіл у Галичині.

По похоронних обрядах родина Спочилого запросила учасників похорону до ресторану Галідей Інн — Бойчука на обід.

Св. п. проф. Богдан Стефанович народився 25-го жовтня 1902 р. в с. Мельниця, повіт Тернопіль, Західня Україна, у родині урядовця. Однак доля не поскупила Богданові ударів, бо вже в дитинстві на 13-му році життя помер його батько, і він мусив сам пробиватися крізь життя, заробляючи лекціями, хоч ним пильно заопікувалася, як він любив говорити його „мамця", яку він дуже любив. Часто посилав з Нюарку пакунки мамі і сестрі, які в останньому часі жили в селі Острів, біля Щирця і там померли. У родинному селі здобув початкову освіту, середню — у Чорткові, а вищу — на Філософічному факультеті Львівського університету, у ділянці математично-природничих наук (спеціяльність - математика). А що під час студій в наслідок студентських заворушень в університеті при кінці двадцятих років, він попав на поліційну листу „неблагонадійних", не зміг дістати праці професора гімназії, то переключився на кооперацію і по відповідній підготові одержав позицію ревізора Ревізійного Союзу Українських Кооператив (РСУК) у Львові, де крім заробіткової праці включився в українсько-громадське життя Львова, зокрема спортове.

Буревій Другої світової війни вирвав Богдана з рідних земель в 1944 році і заніс його до Баварії, Німеччина, де опинився в таборі переміщених осіб (ді-пі) у Берхтесгадені. Тут працював у таборовій раді і вчив математику в гімназії. Звідси в листопаді 1950 року, за дозволом ІРО, переїхав до ЗСА, де примістився тимчасово у своїх приятелів панства Малиновських у Рочестері, Н.И. Згодом переселився до Нюарку, Н.Дж., де зараз активно включився у громадське життя.

Замешкав на долішній частині міста, близько корпорації „Celanice", для якої працював аж до відходу на пенсію. Після нападу на нього вуличних хуліганів, які сильно його потурбували, здоров'я його, вже надщерблене недугою серця, погіршилося. У наслідок етнічних змін населення Нюарку вечорами стало небезпечно на вулицях міста. Тому св. п. Богдан контактувався з приятелями тільки телефоном, щоб довідатися: „Що чувати у нашій громаді?". З болем переживав розлам нашого зорганізованого життя в ЗСА на XIII Конгресі Українського Комітету Америки.

Автор цих рядків, не маючи достовірних деталів про життя і працю Спочилого, якого він запізнав щойно в Нюарку, щоб Пам'ять про св. п. Богдана не пропала безслідно, старався зафіксувати бодай те, що знав із принагідних розмов з Спочилим при зустрічах на громадській праці тут, чи на товариських імпрезах. Було б побажаним, щоб його друзі — земляки, кооператори, колишні співпрацівники РСУК у Львові — постаралися подати в пресі докладніші дані про його життя у юності, особливо про працю на кооперативному полі в Галичині аж до великого ісходу в 1944 році.

Михайло Цяпка

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ СЦЕНИ (ОМУС)

щиро дякує усім Жертводавцям, які зложили свої грошові датки на видання ДРУГОГО ТОМУ „НАШ ТЕАТР" — замість квітів на могилу

св. п.
ЮРІЯ ЛАВРІВСЬКОГО

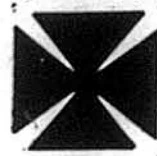
50.00 канад. дол. .... Володимир Довганюк
30.00 дол. .... Марія і Михайло Соханівські
По 25.00 дол. — Микола Кульчицький, Ярослав Климовський, Віра і Євген Левицькі, Марія і Олег Лисяки, Оксана і Ярослав Рудакевичі, Єлисавета і Володимир Чепілі, Юлія і Володимир Шашаровські.
20.00 дол. .... Олена і Степан Крижанівські
15.00 дол. .... Юлія і Омелян Урбанські
По 10.00 дол. — Евдокія Блавацька, Володимир Добровольський, Марія Степова-Карп'як, Михайло Івасівка.

УПРАВА ОМУС

На нев'янучий вінок моєї Найдорожчої МАМИ
бл. п. Ольги Гаврилової
складаю 100.00 долярів
на видання 2-го ТОМУ АЛЬМАНАХА СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ЗЕМЛІ.
Вінніпеґ, Канада — Син — Роман ГАВРИЛІВ

Замість квітів в пам'ять
бл. п. Володимира Тарнавського
Дорогого Приятеля і Товариша з ловецьких часів, жертвую 25.00 долярів на ГАРВАРД.
Д-р Я. І І. ОСТАПЮК

СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ в АМЕРИЦІ
з жалем повідомляє, що
26-го серпня 1982 р., помер на 86-му році життя в Оттаві, Канада,

бл. п.
ІВАН ТИКТОР
піонер української преси, засновник і власник Пресового Концерну у Львові у 20-их і 30-их р. р., з історичною заслугою для розвитку і поширення періодичного друкованого слова.

Дочці Померлого, ВПані Наталії Кавулі — сердечне співчуття.

УПРАВА

ПРЕЗИДІЯ
ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"
ділиться із своїм Членством і всією Українською Громадою сумною вісткою, що в вівторок, 24-го серпня 1982 року, помер у Ню Йорку, Н. Й.
УКРАЇНСЬКИЙ ПОЕТ

бл. п.
ВАДИМ ЛЕСИЧ
Член-основник і довголітній член Президії нашого Об'єднання.
ПОХОРОН відбувся в суботу, 28-го серпня 1982 року на українському православному цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

Пересилаємо щиросердечні співчуття Дружині Олександрі та Синам.

ПРЕЗИДІЯ ОУП „СЛОВО"

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів та Знайомих, що 28-го серпня 1982 року, з волі Всевишнього відійшов у Вічність на 76-му році життя
наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО та ДІДУНЬО

бл. п. д-р
ВСЕВОЛОД КЛЮФАС

ПАНАХИДА — в понеділок, 30-го серпня 1982 року, о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Lyons Funeral Home при 219 Kinderkamack Rd., Westwood, N.J.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — у вівторок, 31-го серпня 1982 р. з того ж похоронного заведення до церкви св. Павла у Ramsey, N.J. О год. 9-ій ранку буде відправлена ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА, а опісля Тлінні Останки будуть перевезені на український католицький цвинтар св. Духа у Гемптонбурґу, Ню Йорк.

Горем прибиті:

дружина — СОФІЯ
син — ОЛЕГ з дружиною МАРТОЮ-ТАЇСОЮ і донею АНДРЕЄЮ
син — БОГДАН з дружиною НАТАЛІЄЮ
сестри:
ЛЮБА МОСЕВИЧ
ДОЗЯ САВИЦЬКА з родиною
МАРТА ДОБЕРЧАК з родиною
брати — ОРЕСТ, МИРОСЛАВ, ОМЕЛЯН І СВЯТОСЛАВ з родинами
свати — РОЖАНКОВСЬКІ І ГАЙДАРІ
Ближча і дальша Родина в Україні, Канаді і ЗСА

Учениця Академії св. Юра одержала 8,000 дол. стипендії

Дарія Лещук

Дарія Лещук, донька Григорія й Галі Лещуків у Ню Иорку, була одною із п'яти студентів, для яких відбувся полуденок в Шератон Сентр 23-го червня, спонзорований Юнією АФЛ-СІО. Кожний із п'яти студентів одержав 2,000 дол. на кожний рік із 4-ох років студій в коледжі чи університеті. Студенти, які були вибрані на ці нагороди — це діти членів юнії відділу 32 Б-32 Дж. Це одна з найбільш чисельних юній міста Ню Йорку, тому компетиція була дуже велика. Вибрані студенти мусіли мати високі осяги в школі, як також виявити зацікавлення громадою та працею для неї і виявити провідницькі здібності.

Дарія Лещук була теж найкращою ученицею Академії св. Юра у Ню Иорку, пересічна оцінка якої за 4 роки сягала 97.13. Вона одержала 1,000 дол. стипендії з Фонду Турянських. Вона активно працює в СУМ, танцювальній групі, мистецькій студії та хорі. В школі вона брала активну участь в клюбі кераміки, в спорті, концертах, була в редакційній колеґії шкільного альманаху та брала участь у багатьох інших ділянках. Дарія плянує студіювати „компютер мет" в Пейс університеті.

Н.Н.

У першу річницю смерти св.п. П.У. Целевич-Стецюк

Був ранок 18-го серпня 1981 року. Життя у Чикаго, як звичайно, бігло своїм руслом, але для великої української громади, яка поселилась тут після Другої світової війни, це був сумний, потрясаючий ранок, що залишив по собі болючий спогад великої втрати. В цей день відійшла від нас у вічність незабутня дочка українського народу св.п. Уляна Целевич-Стецюк.

Знала її Україна, як одну зі своїх найкращих дочок, нескореного борця, яка все своє життя, силу, любов, талант присвятила боротьбі за її волю і долю. Знало її українське суспільство, як людину чину, всеціло віддану ідеям політично-суспільної праці, бо скрізь, де треба було обстоювати наші національні справи і стремління, вона завжди стояла на пості борця. Знали і цінили її як велику патріотку наші співгромадяни, політики в Вашінгтоні. Тому ластівкою рознеслась сумна вістка, що навіки закрились горіючі огнем віри очі, перестало битися гаряче любов'ю до України серце. Потряслись болем серця бойових друзів, з якими вона міряла биті дороги поневоленої України, ділила тяжку долю в походах в ім'я ідеї — боротись доти, доки Україна не буде вільна.

Св.п. Уляна не вибрала для себе вигідного, заможного життя, а твердий, тернистий шлях боротьби і невтомного труду. Вона не знала відпочинку. Сміливо та безкомпромісово вона йшла по вибраному нею шляху до останньої хвилини свого життя.

Ми, подруги ОЖ ОЧСУ, дивились з болем, як тяжка недуга вбивала її фізичні сили, але не могла зламати сили її духа. „Не плакати нам не нарікати, а боротись і перемагати - говорила вона нам,-немає нічого, чого б ми не могли довершити". Такою Покійна була, так жила і такими бажала бачити нас.

Своєю жертвенною працею і чинами, вона топтала шлях до здійснення єдиної мети українського народу — соборности і незалежности.

Цей шлях не сміє зарости, ним ми будемо далі прямувати. На протязі 14-ти років св.п. Уляна будувала стійкі фундаменти до твердині Волі, була тим духовим живчиком, що з каменя викресує вогонь і запалює невгасиме полум'я. Вона запалювала його в серцях українського народу до боротьби з наїздником в часі Похідних Груп в Україні, скроплювала висохлі і спраглені сонцем і вітром губи святою водою Дніпра-Славути, змивала зранені ноги в ріці, про яку вона мріяла всю свою молодість.

Та, мабуть, Господь хоронив її від жорстокої руки червоного ката, бо коли за її голову оголосили 100,000 рублів нагороди, спіймали її та привели до генерала, він, упевнившись, хто справді була ця тендітна жінка, чомусь не скарав її, вивів задніми дверима, випустив на волю, сказавши: „Якщо ти така цінна, то іди і жий".

Може, це було Боже Провидіння, що спасло її від смерти, щоб вона несла в свій народ заповіт воскресіння. Найкраще характеризують життя і душу цієї великої жінки слова з І. Франка з Мойсея: „Все, що мав у житті, він віддав, / Для одної ідеї,/ І горів, і яснів, і страждав,/ І трудився для неї". Страждала, ясніла і горіла у труді для кращої долі свого народу св.п. Уляна Целевич-Стецюк, видатна представниця свого народу.

Не судилось їй повернутись назад на вільну Україну, побачити і спочити душею у Св. Софії, в нашому прастарому княжому городі, поховали ми її у чужій землі.

Чи не найбільше відчувають втрату своєї провідниці члени Відділу ОЖ ОЧСУ в Ню Йорку, в домівці якого відбувалися крайові сходини і з'їзди і під її проводом оформлювалися конструктивні пляни праці політично-суспільної діяльности.

У першу річницю смерти св.п. Уляни, у суботу, 18-го вересня, о 10-ій годині ранку в церкві св. Юра у Ню Йорку буде відправлено Парастас з численною участю членів ОЖ ОЧСУ.

Анна Заборська-Ґелетей

Хто поламає...

(Закінчення зі стор. 2)

на у нас ще не досить. Отже, необхідний творчий пошук найефективніших форм організації діяльності комплексу... потрібна велика творча робота господарських планових органів, наукових установ по практичному втіленню заходів економічного регулювання пропорційного і погодженого розвитку всіх ланок і підрозділів..."

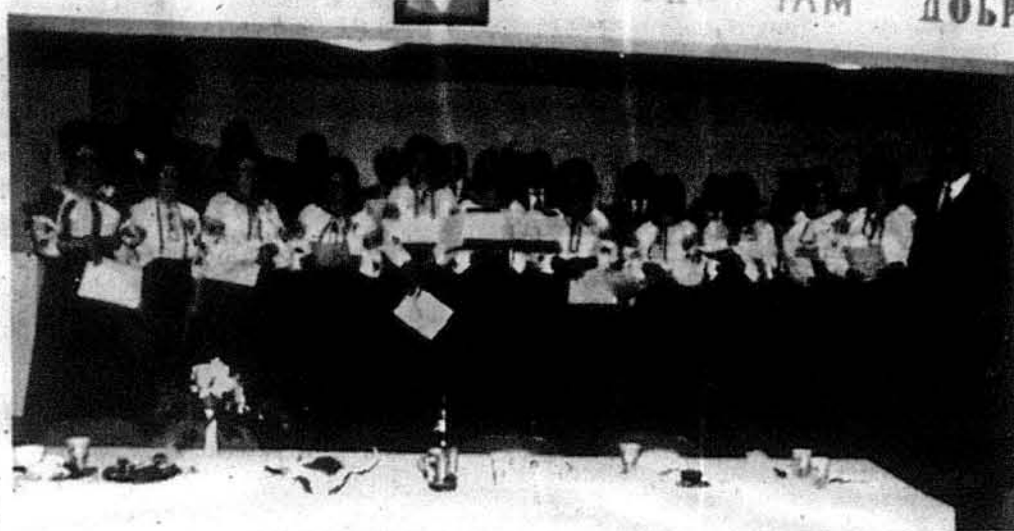
А ці пошуки і розв'язки не лише складні і нелегкі, але й часто противорічні. Як пишуть ці ж автори, „організаційно - господарське оформлення АПК може бути досягнуто або шляхом злиття всіх нині існуючих відомств, що управляють АПК, в одне, або шляхом створення надвідомчого органу. „Перший варіянт вирішення проблеми зв'язаний з ломкою існуючої системи управління... А це в умовах відсутності добре апробованих методів може призвести до небажаних наслідків. На наш погляд, на нинішньому етапі більш доцільним є створення надвідомчого органу. Такий підхід не веде до ломки існуючих управлінських структур, а передбачає поступове введення нових..."

Коротко: маємо тут ще раз підтвердження того, про що вже писалось на сторінках цієї газети зараз після проголошення утворення АПК, а саме, що у його випадку йдеться лише про ще одну „бюрократичну надбудову" і стільки. І тому дійсно, комбінації Андропова, в тому відношенні, аж ніяк не позбавлені ґрунту. Навпаки. А незалежно від того коли і хто із кремлівських вождів особисто поламає собі зуби на „Продовольчій програмі", в кінцевому підсумковому і остаточному висліді поламає собі зуби, перш усього, таки ціла совєтська економіка.

БЕЗПЛАТНІ ЛІКАРСЬКІ ОГЛЯДИНИ ДЛЯ ПЕНСІОНЕРІВ НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, (М.Ш.). — В понеділок, 13-го вересня ц.р., зможуть пенсіонери скористати з безплатних лікарських оглядин. Збірка пенсіонерів, які бажають скористати з цієї нагоди, о годині 9-ій ранком в приміщенні Головної Управи „Самопомочі" в Ню Йорку — 98- Друга Авеню. Кожний пенсіонер для управнення до таких безплатних лікарських оглядин повинен принести зі собою виказку Медікер.

Бенкетом вшанували церковний хор і диригента

Мішаний хор ім. Д. Бортнянського при церкві Св. Тройці в Ірвінґтоні зі своїм диригентом інж. Д. Олійником (перший справа)

(Світлив Василь Пасько)

Заходом парафіяльного уряду та Сестрицтва Св. Покрови при українській православній парафії Св. Тройці в Ірвінґтоні вшанували бенкетом церковний хор та його диригента інж. Дмитра Олійника в неділю, 13-го червня цього року.

О год. 10-ій ранку Службу Божу відправив о. протоієрей Сергій Непріл у сослуженні о. протодиякона Володимира Поліщука та церковного хору під орудою інж. Д.Олійника. На закінчення Служби Божої о. прот С.Непріль виголосив промову, а хор проспівав многоліття.

О годині 12:30 святочний бенкет відкрив голова парафіяльного уряду Б.Процюк, привітавши всіх присутніх у церковній залі, та попросив тостмайстра І.Галія провадити бенкетом.

І.Галій у своєму вступному слові, привітавши хор та хористів, подав короткі дані про цей хор та диригента, та представив публиці диригента та кожного зокрема хористів.

Мішаний хор під вмілою орудою диригента проспівав молитву „Отче Наш" муз. Дубенського, сольо виконала Марія Гаврюшенко; „Через поле широкеє", муз. М.Леонтовича, сольоспів — Марія Гаврюшенко; „Ой, зійшла зоря", муз. М.Леонтовича, сольо о. протодиякон Володимир Поліщук. Відтак молоді музиканти — Євген Вовк і Аполон Григорович, відіграли на фортепіяні дві пісні, за що публіка нагородила їх рясними оплесками.

Під час перерви о. Сергій поблагословив дари, які приготовило Сестрицтво Св. Покрови під вмілою орудою Віри Пасько, а промовці складали привіти від своїх організацій та від себе самих диригентові і хору, який співав їм кожної неділі Служби Божі та виступав на різних урочистостях в цих околицях. Довшу промову виголосив настоятель парафії о. Сергій.

Після перерви хор виконав кілька пісень: „Ой, гай, мати", муз. Лисенка; „Ой, з-за гори кам'яної", муз. М. Леонтовича; „Рости, квіте", пісня дівчат з опери „Полонянка", муз. К.Стеценка; „Учітеся, брати мої", слова Шевченка, муз. Давидовського, музичне оформлення М.Гайворонського.

Коротким словом привітав та зложив даток староста того хору Григорій Венке. На закінчення диригент хору інж. Д. Олійник поділився своїми враженнями про минуле й сучасне. Отець Іван Наконечний, настоятель церкви Св. Вознесіння з Мейплвуду, провів молитву.

(а.д.)

В справі Альманаха

З уваги на поважні кошти видання Альманаха та на велике підвищення поштових оплат, як теж, щоб заощадити зайвого труду та видатку тим, які досі Альманах повертали, інформуємо, що Альманах УНС на 1983 рік буде друкований в обмеженій кількості. Цей Альманах будемо висилати передплатникам, які вже зголосили нам бажання його отримати, та всім, що у найшвидшому часі його замовлять, висилаючи до Адміністрації „Свободи" свою точну адресу.

Ціна Альманаха залишається в сумі — 8 долярів.